

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 123/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Albínom Lanczom, advokátom, Mierová 33, Galanta, proti rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/11/2019 zo 4. júna 2020, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/63/2020 z 27. októbra 2021 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 56/2024 z 15. októbra 2024 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1T/11/2019 zo 4. júna 2020, uznesením krajského súdu sp. zn. 2To/63/2020 z 27. októbra 2021 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 56/2024 z 15. októbra 2024 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu „*v spojení*“ s napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým rozsudkom okresného súdu a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

2. Napadnutým rozsudkom okresného súdu zo 4. júna 2020 boli sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoluobžalovaný“) uznaní vinnými z pokračovacieho zločinu poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, 3 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20

Trestného zákona na vymedzenom skutkovom základe. K prijatiu predmetného rozsudku a uznaniu viny sťažovateľa došlo na hlavnom pojednávaní 4. júna 2020, keď okresný súd zároveň prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného, pričom toto vyhlásenie v sebe subsumovalo aj účasť sťažovateľa na predmetnom skutku.

3. Krajský súd napadnutým uznesením z 27. októbra 2021 odvolanie sťažovateľa podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

4. Proti rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením z 15. októbra 2024 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta porušenie práva na nezávislý a nestranný súd a porušenie princípu prezumpcie neviny napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

6. Sťažovateľ poukazuje na to, že rozhodnutím sp. zn. 6 Ndt 16/2016 zo 7. júla 2016 (spolu s rozhodnutím sp. zn. 6Ndt/18/2016 z 29. septembra 2016) najvyšší súd rozhodol, že podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestnú vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 33Tk 1/2016 tomuto súdu odníma a prikazuje Okresnému súdu Banská Bystrica. Obžalovaným v danom prípade bol sťažovateľ a jeho matka [REDACTED]. Najvyšší súd pritom poukázal na nepriateľský vzťah obžalovaných voči sudcom okresného súdu s konštatovaním, že hoci nie všetci sudcovia by museli byť vylúčení, ale z hľadiska vylúčenia akýchkoľvek vážnych pochybností je potrebné rozhodnúť o odňatí veci okresnému súdu a jej prikázaní inému súdu. Najvyšší súd teda dospel k záveru, že animozita a nepriateľský vzťah medzi sťažovateľom a sudcami okresného súdu odôvodňuje odňatie veci a jej prikázanie inému súdu.

7. Rozhodnutie sp. zn. 6 Ndt 18/2016 bolo vydané 29. septembra 2016. Trestná vec sp. zn. 1T/11/2019 bola okresnému súdu doručená začiatkom roku 2019. V uvedenom období 2,5 roka (od septembra 2016 do 2019) na okresnom súde nedošlo k zásadným personálnym zmenám na úseku sudcov. Skutkové a právne okolnosti, ktoré odôvodnili odňatie veci v roku 2016, boli teda prítomné aj v priebehu roku 2019. Dôležité dôvody, ktoré pôvodne viedli k odňatiu veci, teda mali byť reflektované aj v roku 2019, keď sa prejednávala ďalšia trestná vec sťažovateľa.

8. Najvyšší súd konštatoval prítomnosť dôležitých dôvodov na odňatie veci okresnému súdu a krajskému súdu v korelácii s osobou sťažovateľa s poukazom na nepriateľský vzťah medzi ním a sudcami okresného súdu. Uvedené dôležité dôvody teda neboli prepojené s konkrétnymi sudcami, ale fakticky s celým plénom sudcov, keďže nebolo možné personálne selektovať sudcov, pri ktorých výhrady sú a pri ktorých nie sú prítomné. Rozhodnutie najvyššieho súdu bolo založené na „zaujatosti a strannosti“ okresného súdu. Najvyšší súd uviedol, že hoci by nemuseli byť vylúčení všetci sudcovia, tak je v prípade týchto pochybností potrebné v záujme vylúčenia akýchkoľvek vážnych pochybností rozhodnúť o odňatí veci. Vzájomný nepriateľský vzťah medzi sudcami okresného súdu a sťažovateľom teda nebolo možné selektívne odstrániť, preto nepostačovalo vylúčiť konkrétnych sudcov, ale bolo potrebné vylúčiť celý súd.

9. V roku 2019 bolo zastúpenie sudcov na okresnom súde takmer identické so stavom v čase odňatia vecí, preto je nutné ustáliť, že okresný súd ani v roku 2019 sa nemohol zdať nezaujatý, a preto mal byť z úkonov vylúčený, pričom sťažovateľ sa tohto vylúčenia aj opakovane domáhal.

10. Uvedené nedostatky sú zosťrené aj zložením odvolacieho senátu krajského súdu v prerokúvanej veci, kde predsedníčkou senátu bola sudkyňa JUDr. Ľubica Libantová Medvecká, PhD., ktorá sa v minulosti (pred rozhodovaním o odvolaní v roku 2016) opakovane vylúčila z rozhodovania v trestných veciach sťažovateľa a jeho matky pre svoju zaujatosť (aj z titulu pomeru k osobe sťažovateľa). Napriek uvedenému sa v napadnutom konaní podieľala na rozhodovaní ako predsedníčka senátu, čím sa stáva rozhodovanie krajského súdu nezákonným pre závažné porušenie zásady nestrannosti sudcov. Uvedená okolnosť len zosťlňuje mieru vád, ktorými trpelo rozhodovanie okresného súdu a krajského súdu.

11. Okresný súd a ani krajský súd teda neboli príslušnými súdmi na prejednanie trestnej veci sťažovateľa, keďže mali byť z prejednaní vecí vylúčené z dôvodu, že neboli nestrannými súdmi.

12. Sťažovateľ následne poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Mucha proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021, ktorý okrem iných odmieta takú prax, podľa ktorej anonymizácia (mena a priezviska) obvineného, ktorý nie je účastníkom dohodovacieho konania a rozsudku iného spolupáchatel'a, v dostatočnej miere garantuje právo na zachovanie prezumpcie neviny. ESLP zároveň reaguje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 11/2017 z 5. apríla 2017, ktoré podľa sťažovateľa vzhľadom na predmetný rozsudok ESLP nemôže zostať v aktuálnom znení zachované a musí byť nahradené novým stanoviskom príslušného kolégia. Pritom aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu odkazuje na predmetné stanovisko trestnoprávneho kolégia.

13. Okresný súd na hlavnom pojednávaní 4. júna 2020 prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného a zároveň na tom istom hlavnom pojednávaní prijal výrok o vine sťažovateľa, pričom ako nosný dôkaz bolo vnímané prijaté vyhlásenie o vine spoluobžalovaného. Od uvedeného momentu (prijatie vyhlásenia o vine) bol preto konajúci súd v predpojatom (zaujatom) postavení proti sťažovateľovi a v zmysle rozhodnutia ESLP vo veci Mucha už tento senát nebol oprávnený rozhodovať aj o sťažovateľovi. Postup okresného súdu predstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru a narúša zásadu prezumpcie neviny sťažovateľa. Slovaní ESLP v rozsudku Mucha okresný súd „*považoval usvedčenie spolupáchatel'ov sťažovateľa za súčasť konania vedeného proti nemu, prinajmenšom na prvý pohľad mal zjavný podnet na to, aby zachoval súlad s predchádzajúcimi rozsudkami, pretože akékoľvek protichodné zistenia v konaní proti sťažovateľovi by mohli podkopať dôveryhodnosť rozsudkov proti jeho spolupáchatel'om... vzhľadom na to, že odsúdenie samotného sťažovateľa bolo do značnej miery založené na dôkazoch poskytnutých spolupáchatel'mi, ktorí ho už obvinili vo svojich priznaniach, ktoré poskytli v procese vyjednávaní o vine a treste – mali tiež zjavný podnet, aby neodporovali svojim skorším vyjadreniam...*“. Je daná aj ďalšia výhrada ESLP v bode 65 rozsudku, a to že celé skutkové vymedzenie trestných činov pripisovaných odsúdenému bolo úplne totožné s trestnými činmi jeho spolupáchatel'ov, čo taktiež zakladá pochybnosť o nestrannosti súdu a porušení prezumpcie neviny, ktorý v tomto totožne formulovanom skutku prijal vinu spoluobžalovaného.

14. V prípade Mucha bol prítomný režim dohody o vine a treste, ktorý ale je aplikovateľný aj pre režim vyhlásenia o vine, keďže vytknuté aspekty možno aplikovať v oboch režimoch.

15. Vo veci sťažovateľa teda rozhodoval nezákonný a nesprávne obsadený súd, ktorý svojím postupom porušil prezumpciu neviny sťažovateľa. Nadriadené súdy pritom uvedené pochybenie v odvolacom a ani dovolacom konaní nenapravili.

16. Sťažovateľ napokon v ústavnej sťažnosti poukazuje na relevantnú judikatúru ústavného súdu a najvyššieho súdu, z ktorej aj cituje a odkazuje tiež na relevantné ustanovenia právnych predpisov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu. Sťažovateľ namieta, že v jeho trestnej veci bolo porušené právo na nezávislý a nestranný súd, keď vo veci nemal rozhodovať okresný súd vzhľadom na to, že skoršia trestná vec sťažovateľa bola odňatá okresnému súdu a prikázaná inému súdu. Obdobne na rozhodovaní krajského súdu sa ako predsedníčka senátu zúčastnila sudkyňa, ktorá bola vylúčená z konania a rozhodovania v iných trestných veciach sťažovateľa. Okresný súd tiež porušil princíp prezumpcie neviny, keď prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného a následne rozhodoval o vine sťažovateľa. Uvedené pochybenia nenapravil ani najvyšší súd v dovolacom konaní.

III.1. K napadnutému rozsudku okresného súdu a napadnutému uzneseniu krajského súdu:

18. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04)].

19. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 27. októbra 2021, v ktorom vecne preskúmal uplatnené námietky sťažovateľa vrátane námietky, že vec mala byť odňatá okresnému súdu. Krajský súd v napadnutom uznesení (s. 11) uviedol, že aktuálne prejednávaný skutok nie je ďalším čiastkovým útokom skutku (pokračovacieho trestného činu), ktorý bol odňatý okresnému súdu a prikázaný inému súdu, preto nevidel dôvod na odňatie aj tejto trestnej veci okresnému súdu. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ na ochranu svojich práv využil dostupný právny prostriedok nápravy – odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Uplatnenie právomoci krajského súdu ako odvolacieho súdu

predstavuje prekážku pre uplatnenie právomoci ústavného súdu preskúmať ústavnú udržateľnosť právnych záverov okresného súdu. Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku okresného súdu a napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), b) a e) Trestného poriadku. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa vecne zaoberal námietkami sťažovateľa, čo bráni tomu, aby ústavný súd rozhodoval o námietkach sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému uzneseniu krajského súdu.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vymedzenom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

21. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

22. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

23. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

24. Vychádzajúc z napadnutého uznesenia, je zrejmé, že sťažovateľ vo svojom dovolaní uplatnil totožné námietky ako vo svojej ústavnej sťažnosti. Dovolanie podal z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), b) a e) Trestného poriadku (vo veci rozhodol nepríslušný súd; súd rozhodol v nezákonnom zložení; vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania).

25. Na námietku, že vo veci rozhodoval nepríslušný súd, najvyšší súd reagoval na s. 8 a 9 napadnutého uznesenia, pričom uviedol, že táto námietka sa musí vždy vzťahovať na konečné rozhodnutie súdu. V rámci tohto dovolacieho dôvodu tak nemožno úspešne namietať, že súd mal po podaní obžaloby vec postúpiť z dôvodu nedostatočných skutkových zistení pre prokurátorom použitú právnu kvalifikáciu inému súdu. Ak by aj súdy nižšieho stupňa zistený skutok nesprávne právne posúdili a pri správnej kvalifikácii by bol na prejednanie veci príslušný iný súd, takúto chybu by bolo možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a nie aj pod dôvod podľa písm. a), keďže prvý z nich by mal v takom prípade postavenie *lex specialis* (R 27/2020). Vecná príslušnosť je pritom upravená v § 15 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého konanie v prvom stupni vykonáva okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak. K miestnej príslušnosti poukázal na skutkové vety napadnutého rozsudku okresného súdu, z ktorých vyplýva, že stíhané skutky mali sťažovateľ a spoluobžalovaný spáchať v Banskej Bystrici, Bratislave, pričom na skutkoch boli zainteresované aj obchodné spoločnosti so sídlom v Žiline a Nitre. Miestne príslušnými na prejednanie a rozhodnutie tejto veci by podľa § 20 Trestného poriadku boli niekoľké súdy. Prokurátor podal obžalobu na Okresnom súde Nitra, čo znamená, že miestne príslušným na prejednanie a rozhodnutie dotknutej trestnej veci bol podľa § 20 Trestného poriadku tento okresný súd. V trestnej veci sťažovateľa teda konal v prvom stupni vecne aj miestne príslušný súd.

26. V kontexte s touto námietkou sťažovateľa najvyšší súd poukázal na uznesenie sp. zn. 3Ndt/25/2020 zo 4. novembra 2020, ktorým rozhodol o návrhu sťažovateľa na odňatie a prikázanie veci a ktorým z vymedzených dôvodov trestnú vec sťažovateľa neodňal krajskému súdu, pričom rozsiahlo citoval z predmetného uznesenia. V podstatnom z neho vyplýva, že sudcovia krajského súdu vo vyjadreniach k návrhu uviedli, že sťažovateľa a jeho rodinu nepoznajú, k jeho trestnej veci nemajú žiadny vzťah a necítia sa byť zaujatí. Najvyšší súd poukázal tiež na to, že ani sám sťažovateľ v návrhu na odňatie veci dostatočne nevysvetlil, z akých dôvodov namieta všetkých sudcov krajského súdu. Skoršie uznesenia najvyššieho súdu, na ktoré sťažovateľ poukazoval, sa zaoberali takmer výlučne totožným predmetom, a to údajným nepriateľským vzťahom sudkyne Mgr. Pamely Záleskej k matke sťažovateľa, resp. jej obhajcovi. Uvedená sudkyňa od 1. novembra 2018 vykonáva funkciu sudkyne na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku. V čase podania obžaloby už na krajskom súde nepôsobila. Námietku sťažovateľa o nepriateľskom postoji sudcov krajského súdu preto považoval za špekulatívnu. Najvyšší súd takto dospel k záveru, že nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov krajského súdu v trestnej veci sťažovateľa a ktoré by „čo i len okrajovo“ naznačovali absenciu nestrannosti a predpojatosti týchto sudcov. Najvyšší súd teda dospel k záveru, že nie je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

27. K námietke, že súd rozhodol v nezákonnom zložení z dôvodu, že sudcovia okresného súdu a krajského súdu mali byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci

sťažovateľa, čím bolo porušené právo na nestranný súd a prezumpcia nevinu, najvyšší súd uviedol, že v danej veci sa viedlo spoločné konanie proti sťažovateľovi a spoluobžalovanému. Na jednom hlavnom pojednávaní prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného a následne obžalobu prejednal vo vzťahu k sťažovateľovi a v tomto rozsahu aj vykonal dokazovanie. Odkaz sťažovateľa na rozsudok ESJP vo veci Mucha nepovažoval za náležitý vzhľadom na to, že tento sa týkal situácie, keď spoluobvinení boli stíhaní v samostatných konaniach s vykonaním dokazovania, kde došlo k uzavretiu dohôd o vine a treste medzi obvinenými a prokurátorom, čo „*vôbec nezodpovedá situácii v posudzovanom prípade*.“.

28. Poukázal tiež na uznesenie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-709/18 z 28. mája 2020, z ktorého vyplýva, že čl. 3 a čl. 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica“) v spojení s odôvodnením v bode 16 tejto smernice, ako aj čl. 47 druhý odsek a čl. 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby v rámci trestného konania začatého proti dvom osobám vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe a údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vyčítané tejto druhej osobe o jej vine pod podmienkou na jednej strane, že uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine, a na druhej strane, že v tom istom uznesení alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia. Súdny dvor spresnil, že na účely preskúmania dodržania prezumpcie nevinu je potrebné vždy analyzovať súdne rozhodnutie a jeho odôvodnenie ako celok s prihliadnutím na osobitné okolnosti, za ktorých bolo prijaté. Akýkoľvek výslovný odkaz v určitých častiach súdneho rozhodnutia na neexistenciu viny spoluobvinených by bol zbavený svojho zmyslu, ak by sa ostatné časti tohto rozhodnutia mohli chápať ako predčasné potvrdenie ich viny, odkázal pritom na svoje rozhodnutie vo veci C-377/18 z 5. septembra 2019.

29. Najvyšší súd aj s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v zbierke pod č. 15/2017 dospel k záveru, že sudcovia okresného súdu a krajského súdu rozhodujúci v trestnej veci sťažovateľa neporušili prezumpciu nevinu sťažovateľa. Rozhodnutie o prijatí vyhlásenia o vine spoluobžalovaného za vymedzené trestné činy bez vykonania dokazovania malo účinok len proti nemu. Okresný súd na tom istom hlavnom pojednávaní, čo sa týka sťažovateľa, ktorý neurobil vyhlásenie o vine, vykonal riadne dokazovanie, na základe ktorého dospel k záveru o vine sťažovateľa. Prijatie vyhlásenia o vine spoluobžalovaného nijako neprezumovalo vinu sťažovateľa, preto nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

30. K námietke, že vo veci konal alebo rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, najvyšší súd poukázal na to, že tento dovolací dôvod nemožno použiť, ak obvinený v pôvodnom konaní uplatnil námietku zaujatosti, ktorá ale nebola akceptovaná (uznesenie sp. zn. 3Tdo/3/2013 z 13. februára 2013). Tento dovolací dôvod nemožno uplatniť

ani v prípade námietok, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu sudcov k prejednávanej veci, ktoré majú len abstraktný, resp. všeobecný charakter (R 11/2009). Sťažovateľ pritom v konaní niekoľkokrát namietal zaujatosť sudcov krajského súdu, ako aj okresného súdu (podania z 22. septembra 2020, 10. decembra 2020 a 20. júla 2021). Najvyšší súd preto opätovne preskúmaval žiadosť sťažovateľa o odňatie veci krajskému súdu a rozhodol uznesením sp. zn. 3Ndt/27/2021 z 25. augusta 2021. Najvyšší súd nezistil dôvody na vylúčenie sudcov krajského súdu v zmysle § 31 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Sudcovia krajského súdu sa k návrhu sťažovateľa zhodne vyjadrili (okrem dvoch sudkýň čerpajúcich dovolenku), že sťažovateľa nepoznajú, k jeho trestnej veci nemajú žiadny vzťah a necítia sa byť zaujatí. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľ v návrhu na odňatie veci dostatočne presvedčivo nevysvetlil, z akých dôvodov namieta všetkých sudcov krajského súdu, preto trestnú vec sťažovateľa krajskému súdu neodňal.

31. Sťažovateľ v dovolaní namietal zaujatosť zákonných sudcov okresného súdu aj krajského súdu, ktorí rozhodovali v jeho trestnej veci, pričom tieto nesprávne posúdili vznesenú námietku zaujatosti a nesprávne o nej rozhodli. Postup okresného súdu a krajského súdu pritom opakovane preskúmal najvyšší súd, ktorý námietky zaujatosti sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodné. Ani najvyšší súd nezistil splnenie zákonom predpokladaných skutočností na vylúčenie týchto súdov v trestnej veci sťažovateľa. Námietky sťažovateľa vyjadrujú len nespokojnosť sťažovateľa s rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, pričom ani v dovolaní neuviedol žiadne konkrétne relevantné skutočnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť týchto súdov. Nebol preto naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

32. Ústavný súd nepovažuje výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Trestného poriadku, Trestného zákona, prípadne smernice najvyšším súdom za arbitrárne (svojvoľné). Najvyšší súd svoje právne závery zrozumiteľne a dostatočne odôvodnil, preto jeho právne závery sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd tiež konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení správne aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, pri ich aplikácii sa neminul s ich účelom a zmyslom. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. III. ÚS 154/09, IV. ÚS 85/2011).

33. Najvyšší súd sa postupne vysporiadal s námietkami sťažovateľa, pričom zrozumiteľne objasnil, ako dospel k záveru, že vo veci rozhodoval vecne a miestne príslušný súd, že vo veci rozhodovali súdy v zákonom zložení a tiež že vo veci nerozhodovali sudcovia, ktorí mali byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania. Poukázal na to, že sťažovateľ opakovane namietal sudcov okresného súdu a krajského súdu, pričom o týchto námietkach rozhodol, a poukazoval tiež na skoršie odňatie veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu. Z týchto rozhodnutí pritom vyplývalo, že základom pre skoršie odňatie veci a prikázanie inému súdu mal byť predovšetkým nepriateľský vzťah medzi sudkyňou Mgr. Pamelou Záleskou a matkou sťažovateľa, resp. jej obhajcom, pričom v čase podania obžaloby už táto sudkyňa nepôsobila v územnom obvode krajského súdu. Rovnako považoval za relevantné, že sudcovia týchto súdov sa necítia byť zaujatí proti sťažovateľovi. Napokon najvyšší súd v týchto rozhodnutiach zdôraznil, že sťažovateľ relevantne svoje námietky, resp. svoj návrh na odňatie veci neodôvodnil. Najvyšší súd napokon v napadnutom uznesení uviedol, že ani v dovolaní sťažovateľ nekonkretizoval tieto

svoje (opakovane vznášané) námietky. Najvyšší súd skúmal aj námietku porušenia prezumpcie nevinny s poukazom na to, že skutková situácia vo veci sťažovateľa je odlišná od situácie vo veci Mucha, a taktiež poukázal na ustanovenia smernice a judikatúru Súdneho dvora, z ktorej vyplýva, že nejde *a priori* o porušenie prezumpcie nevinny, resp. práva na nestranný súd, ak ten istý súd (sudca) prijme vyhlásenie o vine jedného z obžalovaných a následne rozhoduje po vykonaní dokazovania o vine ďalšieho spoluobžalovaného.

34. V tomto kontexte ústavný súd dodáva, že ESLP vo viacerých prípadoch dospel k záveru, že účasť toho istého sudcu v súbore dvoch konaní týkajúcich sa tých istých udalostí preukázateľne vyvoláva otázky týkajúce sa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Ferrantelli a Santangelo proti Taliansku zo 7. 8. 1996, bod 59, Rojas Morales proti Taliansku zo 16. 11. 2000, bod 33). V neskorších prípadoch ESLP vyjasnil svoj postoj a rozhodol, že samotná skutočnosť, že sudca už predtým súdil spoluobžalovaného, sama osebe nepostačuje na to, aby vznikli pochybnosti o jeho nestrannosti v prípade daného sťažovateľa (porovnaj Schwarzenberger proti Nemecku z 10. 8. 2006, bod 37 a nasl., Poppe proti Holandsku z 24. 3. 2009, bod 22 a nasl.). Uviedol tiež, že v praxi sa často vyskytuje, že v trestných veciach predsedajú sudcovia rôznym konaniam, v ktorých je obžalovaných viacero osôb. Súd sa domnieva, že práca trestných súdov by bola znemožnená, ak by len samotná skutočnosť, že sudca predsedal iným konaniam so spoluobžalovanými, bola dôvodom na spochybnenie jeho nestrannosti. Je však potrebné preskúmať, či skoršie rozsudky obsahovali závery, ktoré fakticky prejudikovali otázku viny sťažovateľa (Khodorkovskiy a Lebedev proti Rusku z 25. 7. 2013, bod 544). ESLP už v minulosti akceptoval, že v komplexných trestných konaniach, ktoré sa týkajú viacerých osôb, ktoré nemôžu byť súdené spoločne, odkazy súdu na účasť tretích osôb, ktoré môžu byť neskôr súdené samostatne, môžu byť nevyhnutné pre rozhodnutie o vine tých, s ktorými súd koná. Trestné súdy sú viazané zistiť okolnosti prípadu relevantné pre posúdenie právnej zodpovednosti obžalovaných, tak dôkladne a starostlivo, ako to je možné, a nemôžu predkladať zistené fakty ako prosté tvrdenia alebo podozrenia (Karaman proti Nemecku z 27. 2. 2014, bod 64).

35. Následne ESLP vo svojej neskoršej judikatúre – postupujúc veľmi kazuisticky – posudzoval práve otázku, či došlo k porušeniu prezumpcie nevinny sťažovateľov v konaniach, v ktorých sa rozhodovalo o ich vine, a to postupom a rozhodnutiami týchto súdov alebo sudcov vzhľadom na časovo predchádzajúce konania, v ktorých bola predmetom otázka viny spoluobžalovaných. Pri formulovaní svojich záverov pritom zohľadňoval špecifické okolnosti každej veci. Skúmal napríklad spôsob, akým bol sťažovateľ spomenutý v uvedených skorších rozhodnutiach. Či išlo o zmienku, ktorá bola nevyhnutná z pohľadu vyjadrenia všetkých zákonných znakov trestného činu, ktorý bol spáchaný viacerými spolupáchateľmi, či skoršie rozhodnutia deklarovali dostatočne jasne, že o vine týchto sťažovateľov sa rozhoduje v inom konaní, resp. že o nej ešte nebolo rozhodnuté, či bolo uvedené celé meno sťažovateľa alebo jeho iniciálky. Posudzoval tiež, či zmienka o sťažovateľovi predstavovala reprodukciu vyjadrenia spoluobžalovaného alebo svedkov alebo išlo o formuláciu záverov konajúcim súdom. Obdobne posudzoval napríklad to, či konanie proti sťažovateľovi (a dokazovanie vo veci) bolo vedené spôsobom, z ktorého bolo zreteľné, že súd vykonáva nové a riadne posúdenie relevantných skutkových okolností (*a fresh consideration of the applicant's case; a fresh assessment of the facts*) vykonaním kontradiktórneho konania a dokazovania s takou východiskovou pozíciou, že relevantné otázky zostávajú otvorené a sú predmetom riadneho dokazovania. Obdobne skúmal napríklad to, či súd nepostupoval tak, že sa cítil

byť viazaný predchádzajúcimi rozhodnutiami o spoluobžalovaných. V neposlednom rade zohľadnil aj to, či sťažovateľ nebol uznaný vinným výlučne alebo prevažne na podklade usvedčujúcich výpovedí spoluobžalovaných, ktorí taktiež mohli byť v procesnej pozícii, že sa mohli cítiť viazaní vypovedať v zhode so svojimi vyjadreniami v skorších konaniach (napr. pri uzatváraní dohody o vine a treste, prípadne pri robení vyhlásenia o vine), resp. zohľadňujúc to, či vypovedali ako obžalovaní (bez právnych následkov pri uvedení nepravdivých tvrdení) alebo ako svedkovia (hrozba právnych následkov pri nepravdivej výpovedi). Prípadne aj to, či odsudzujúci rozsudok o sťažovateľovi obsahoval významnejšie odkazy na skoršie rozhodnutia týkajúce sa spoluobžalovaných aj s prípadným (automatickým) prebratím skorších skutkových zistení a právnych záverov a pod. Zohľadňujúc tieto a aj ďalšie okolnosti, ESĽP v niektorých prípadoch dospel k záveru o tom, že nedošlo k porušeniu prezumpcie nevinoty sťažovateľov (napr. Khodorkovskiy a Lebedev proti Rusku z 25. 7. 2013, Karaman proti Nemecku z 27. 2. 2014, Bezek proti Nemecku z 21. 4. 2015, Bauras proti Litve z 31. 10. 2017.), prípadne v iných prípadoch dospel k opačnému záveru, t. j. k záveru o porušení prezumpcie nevinoty (napr. Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, Mucha proti Slovenskej republike z 25. 11. 2021).

36. K uvedeným otázkam zaujal stanovisko aj Súdny dvor, keď už rozsudok vo veci C-377/2018 z 5. septembra 2019 sa týkal riešenia prejudiciálnej otázky vo vzťahu k správnej interpretácii práva na prezumpciu nevinoty v situácii, keď je stíhaných viacero osôb za organizovanú trestnú činnosť, pričom jedna z týchto osôb sa rozhodne spolupracovať a uzatvoriť dohodu o vine a treste v samostatnom konaní. Špecializovaný trestný súd v Bulharsku sa Súdneho dvora opýtal, či je v kontexte dohody, ktorou sa vina vopred uznáva, uzatvorenej medzi orgánom činným v trestnom konaní a osobou obvinenou zo spáchania trestného činu formou spolupáchateľstva právo na prezumpciu nevinoty prekážkou pravidla vnútroštátneho procesného práva, ktoré vyžaduje, aby sa v tejto dohode uvádzala účasť ostatných osôb, ktoré sú obvinené v samostatnom konaní, na tomto trestnom čine a aby v nej boli tieto osoby identifikované. S poukazom na judikatúru ESĽP (rozhodnutie ESĽP z 27. 2. 2014 vo veci Karaman v. Nemecko, bod 63), ako aj na to, čo v podstate uviedol generálny advokát v bode 91 svojich návrhov, Súdny dvor vyhodnotil, že je potrebné čl. 4 ods. 1 smernice vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa v dohode, akou je dohoda vo veci samej, ktorú musí vnútroštátny súd schváliť, uvádzala účasť obvinených osôb iných, ako je osoba, ktorá túto dohodu uzavrela, a takto uznala svoju vinu, ale o ktorých sa rozhodne osobitne a označia sa jednak pod podmienkou, že toto uvedenie je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá uvedenú dohodu uzavrela, a jednak, že v tej istej dohode sa jasne uvádza, že tieto ostatné osoby sú stíhané v rámci samostatného trestného konania a že ich vina nebola zákonným spôsobom preukázaná. Z uvedených právnych záverov tak vyplynuli dve podmienky, a teda že prezumpcia nevinoty nie je porušená v prípade, ak je uvádzanie označenia aj iných osôb, ktoré sa mali podieľať na trestnej činnosti, nevyhnutné pre právnu kvalifikáciu skutku osoby, ktorá má byť odsúdená (dohoda o vine a treste), a súčasne je v dotknutom rozhodnutí jednoznačne a jasne uvedené, že ostatným osobám ešte nebola vina zákonným spôsobom preukázaná (porovnaj tiež I. ÚS 72/2023).

37. Uznesenie Súdneho dvora vo veci C-709/2018 z 28. mája 2020 sa týkalo riešenia ďalšej prejudiciálnej otázky, tentokrát už podanej zo strany Slovenskej republiky. Špecializovaný trestný súd sa Súdneho dvora opýtal tri otázky. Vo vzťahu k prvej z nich a prvej časti druhej z nich Súdny dvor zhrnul, že Špecializovaný trestný súd sa v podstate pýtal, či sa čl. 3 a 4 ods. 1 smernice

v spojení s čl. 47 druhým odsekom a čl. 48 charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby v rámci trestného konania začatého proti dvom osobám vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe a údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vyčítané tejto druhej osobe o jej vine. V rozsahu tejto otázky Súdny dvor odkázal na svoje rozhodnutie C-377/2018 z 5. septembra 2019 a jeho uplatnenie *mutatis mutandis* s tým, že citované články smernice a charty nebránia tomu, aby v rámci trestného konania začatého proti dvom osobám vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe a údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vyčítané tejto druhej osobe o jej vine pod podmienkou, že uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine, a súčasne, že v tom istom uznesení a/alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia. Ďalšie otázky vyhodnotil Súdny dvor za zjavne neprípustné.

38. Na podklade všetkých týchto právnych východísk preto nepostačuje pre záver o porušení práva na nestranný súd, prípadne pre záver o porušení prezumpcie neviny jednoduché tvrdenie sťažovateľa, že na hlavnom pojednávaní tí istí sudcovia rozhodli o prijatí vyhlásenia o vine spoluobžalovaného a zároveň rozhodovali o jeho vine, a to po vykonaní dokazovania. Je potrebné, aby k týmto okolnostiam pristúpili ďalšie relevantné okolnosti, ktoré by takýto záver opodstatňovali.

39. V tomto kontexte sťažovateľ argumentoval, že prijatie vyhlásenia o vine je podobné uzavretiu dohody o vine a treste a následnému rozhodovaniu o vine o ďalších obžalovaných. S týmto argumentom nemožno úplne súhlasiť. Z okolností prerokovanej veci totiž vyplýva, že je daná úzka a bezprostredná časová súvislosť medzi prijatím vyhlásenia o vine a následným dokazovaním a rozhodovaním o vine sťažovateľa, keďže k týmto došlo na jedinom hlavnom pojednávaní. Uvedená okolnosť neexistovala v skorších štádiách súdneho konania, resp. v čase podania obžaloby na okresnom súde. Je zjavné, že okresný súd a konkrétni sudcovia sa oboznamovali s predmetnou trestnou vecou bez akejkoľvek predchádzajúcej vedomosti o predmetnej veci vyplývajúcej napr. zo skoršieho rozhodovania o spoluobžalovaných. Nemožno súhlasiť ani s argumentom sťažovateľa, že sudcovia okresného súdu sa museli cítiť viazaní rozhodnutím, ktorým prijali vyhlásenie o vine spoluobžalovaného v čase, keď rozhodovali o vine sťažovateľa. Dané okolnosti takýto záver nepodporujú, a to aj vzhľadom na možnosť podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti rozhodnutiu o prijatí vyhlásenia o vine (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku), a teda aj na právnu možnosť zvrátiť takéto rozhodnutie podaním uvedeného mimoriadneho opravného prostriedku.

40. Aplikujúc ďalšie relevantné kritériá vyplývajúce z judikatúry ESĽP a Súdneho dvora, ústavný súd sa oboznámil so zápisnicou z hlavného pojednávania okresného súdu zo 4. júna 2020. Okresný súd na hlavnom pojednávaní prijal uznesenie: „Podľa § 257 odsek 7 Trestného poriadku súd prijíma vyhlásenie obžalovaného v 2. rade [REDAKOVANÉ]... ktorý sa mu kladie za vinu

v obžalobe Okresného prokurátora v Nitre zo dňa 04.04.2019, sp. zn.: 2Pv 268/16/4403, podanej na Okresný súd Nitra dňa 05.04.2019 a že jeho skutok je kvalifikovaný ako pokračovací zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 odsek 1, odsek 3, písmeno a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.“ A následne okresný súd prijal uznesenie: „Podľa § 257 odsek 8 Trestného poriadku súd vyhlasuje, že dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný v 2. rade priznal spáchanie skutkov sa nevykoná a súd vykoná dokazovanie súvisiace s účasťou obžalovaného v 1. rade [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na žalovanej trestnej činnosti a vykoná tiež dôkazy súvisiace s výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia.“

41. Z uvedeného vyplýva, že vyhlásenie o vine spoluobžalovaného okresný súd prijal spôsobom, že z vyhlásenia bolo zrejmé, že spoluobžalovaný sa priznáva k spáchaniu špecifikovaného trestného činu spáchaného formou spolupáchateľstva. Spolupáchateľ, prípadne spolupáchatelia pritom nie sú nijako v tomto vyhlásení označení (okrem odkazu na obžalobu, v ktorej je vyjadrená účasť sťažovateľa). Následne bezprostredne v ďalšom uznesení okresný súd deklaruje, že, čo sa týka účasti sťažovateľa na špecifikovanej trestnej činnosti, sa ešte len vykoná dokazovanie na hlavnom pojednávaní. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ v uznesení, ktorým súd prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaného (ako aj v ďalšom nadväzujúcom uznesení, ktoré je dôvodné v tejto súvislosti s tým predchádzajúcim posudzovať spoločne), nebol označený spôsobom, ktorý by prejudikoval jeho vinu, práve naopak, a preto ústavný súd nenašiel ústavnoprávne relevantné dôvody, ktoré by potvrdzovali zásah do prezumpcie nevinu sťažovateľa.

42. Napokon nemožno súhlasiť ani s argumentom sťažovateľa, že o jeho vine rozhodol okresný súd prevažne na podklade výpovede spoluobžalovaného. Ústavný súd sa oboznámil aj s napadnutým rozsudkom okresného súdu, z ktorého vyplýva, že okresný súd vykonal hlavné pojednávanie v neprítomnosti sťažovateľa a dokazovanie vykonal okrem iných čítaním výpovedí svedkov z prípravného konania. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že spoluobžalovaný predovšetkým vypovedal o vzájomnej dohode medzi ním a sťažovateľom a o odovzdaní motorového vozidla. Samotné konanie sťažovateľa spočívajúce v zabezpečení dokumentácie týkajúcej sa poisťných udalostí preukazovali svedecké výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], rodenej [REDAKOVANÉ], ktoré na pokyn sťažovateľa vyhotovovali predmetnú dokumentáciu. Mechanizmus nahlasovania a vybavovania poisťných udalostí zase vyplýva zo svedeckých výpovedí [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bývalých zamestnancov poisťovne, ktorá uvedené poisťné udalosti riešila. Za nepriamy dôkaz možno považovať aj ďalšie svedecké výpovede a aj znalecké posudky týkajúce sa mechanizmu poškodenia motorového vozidla, keď znalec zhodne uviedol, že k poškodeniu vozidla nemohlo dôjsť deklaroványm spôsobom. Z dokazovania vyplynulo, že miera účasti spoluobžalovaného a sťažovateľa na spáchaných skutkoch bola rozdielna, pričom konanie sťažovateľa bolo preukázané spoluobžalovaným, ale aj ďalšími priamymi dôkazmi (svedeckými výpovedami). Z napadnutého rozsudku zároveň vyplýva, že okresný súd – síce na jedinom hlavnom pojednávaní – vykonal dôkladné dokazovanie, ktoré vcelku spoľahlivo objasnilo všetky relevantné skutkové okolnosti potrebné pre záver o spáchaní uvedených skutkov, o ich právnej kvalifikácii a ich spáchaní sťažovateľom.

43. Ústavný súd uzatvára, že námietky sťažovateľa nepreukazujú také okolnosti pri prejednávani jeho trestnej veci, ktoré by viedli k záveru o možnom porušení práva na nestranný súd, resp.

o porušení prezumpcie nevinny. Z tohto hľadiska teda ústavný súd považuje právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení za ústavne akceptovateľný, keďže nie je prejavom svojvôle a ani nie je zjavne neodôvodnený. Najvyšší súd síce dôkladne neaplikoval všetky právne východiská vyplývajúce z judikatúry ESLP a Súdneho dvora a svoj právny záver formuloval len na základe pomerne strohého všeobecného odkazu na recentnú judikatúru týchto súdov (a tiež na aktuálne irelevantné stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 15/2017), uvedené nedostatky týkajúce sa kvality a rozsahu odôvodnenia však nemali ústavnoprávnu intenzitu, keď z dostupných podkladov doložených sťažovateľom a vyžiadanej zápisnice z pojednávania mohol ústavný súd po ich vyhodnotení ustáliť, že právny záver najvyššieho súdu v konečnom dôsledku arbitrárny nebol.

44. Ústavný súd preto dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a princípom prezumpcie nevinny vyjadreným v čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

45. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu